

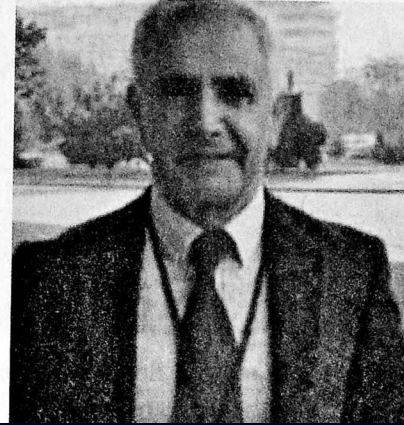
Əhsən Rəhmanlı
sənətşünas

oyna görüm, haralısan?

Evimizdə üç tar vardı...

- mən tarzən yox, rəqqas oldum

Rəqslərimiz də sənətin digər növləri kimi ruhumuzu dip-diri, dup-duru saxlayandı. Dilmancsız, tərcüməsiz rəqs ki var, yalnız özümüzün deyil, başqa xalqların da ruhunu yerindən oynadıb, zövqünü oxşayıb. Milli rəqslərimiz hər məkanda tanınıb, Vətəndən uzaqlarda hədsiz maraq və rəğbətlə qarşılanıb. Peşəkar rəqs sənətimiz səhnələri adladıqca, illəri adladıqca bir-birindən istedadlı sənətkarlar yetişdirib. Davamçıları olan, gözümüz önündə ustadlaşan rəqqaslarımız bu gün də vardır.

qadağa qoyub. Qardaşım rəhmətlik Əvəz Qasimov Ağdamdakı Musiqi Texnikumunun tar sinfində təhsil alırdı. Evdə məşq edəndə, dərslərini hazırlayanda, xüsusilə muğamları ifa edəndə huş-guşnan qulaq asırdım. Muğamlar məni yerimdən oynadır, məni ovsunlayır, özünə çəkirdi. Tarın birini də götürüb mən çalırdım. Qardaşımın çalğısından nəsə öyrənmişdim. Uzun illər sonra musiqiyə, muğama bələdliyim köməyimə çatdı. Özüm istər Dövlət Rəqs ansamblında, istərsə başqa yerdə rəqs qurarkən musiqinin hansı muğam üstündə, hətta hansı şöbə, ya guşəyə aid olması mənimçün həmişə xüsusi

Ömürlüyündən: Yusif Əli oğlu Qasimov 1948-ci il noyabrın 22-də Ağdam şəhərində anadan olub. Ailə 1959-cu ildə Bakıya köçüb. Yusif Bakıdakı 173 saylı məktəbdə oxuyub. 1961-ci ildən, keçmiş 26-lar Mədəniyyət Sarayında Böyükəgə Məmmədovun rəhbərlik etdiyi Dövlət Rəqs ansamblında çalğıçı kimi çalışıb.

© 2017. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi.

© 2017. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi.

© 2017. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi.

© 2017. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi.

© 2017. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi.

© 2017. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi.

© 2017. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi.

© 2017. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi.

© 2017. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi.

© 2017. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi.

© 2017. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi.

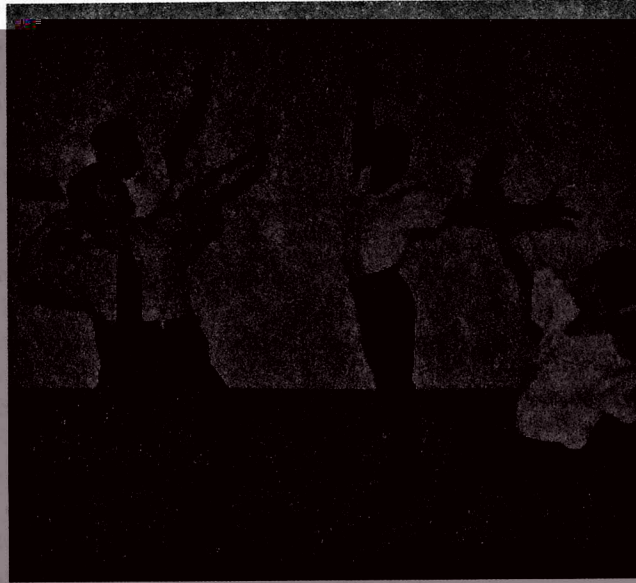
© 2017. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi.

solist-rəqqas, 1993-cü ildən 2000-ci ilə qədər məşqçi, sonra isə baş baletmeyster olur. 1982-ci ildə əməkdar, 1991-ci ildə isə Xalq artisti fəxri adına layiq görülür.

Ansamblda çalışdığı illərdə Y.Qasimov “Yallı”, “Gənclik” “Qaytağı”, “Bulaq başında”, “Üç dost” (qaytağı üslubunda), “Neftçilər” suitasında və digər kütləvi rəqslərdə solist kimi çıxış edir. Bundan başqa “Şənlik”, “İgidlər”, “Şəki”, “Qazağı”, “Qılıncla rəqs”, “Çobanlar” rəqslərində solist kimi şöhrət qazanır. İstər kütləvi, istər duet, istərsə də tək ifaçı üçün qurulmuş rəqslərdə onun hər bir oyunu, solo ifası özünün bütövlüyü, baxımlılığı ilə seçilir. Ansamblın tərkibində dəfələrlə SSRİ-nin müxtəlif məkanlarında, dəfələrlə Fransa, İtaliya, Portəgiz, Türkiyə, Belçika, Hollandiya, Hindistan, Nepal, ABŞ, Kanada, Pakistan, Sloveniya, Serbiya, Tunis, Əlcəzair, Mərakeş, İsrail, İraq, Misir, İsveçrə, İsveç. Bosniya, Finlandiya, Kipr, İngiltərə, Macarıstan, Çin, Vyetnam, Kamboca, Avstriya və qeyri ölkələrdə maraqlı rəqs üslubu ilə başqalarından fərqlənir.

- Yusif, çox vaxt da solist kimi səhnəyə çıxmırsız.

- Mənə qalsa, hər rəqs ansamblının öz repertuarı olmalıdır. O repertuar, ya program həmin kollektivin yaradıcılıq pasportu, onun imzası, möhürüdür. Çox təəssüf ki, belə əsas məsələyə rəqs ansambllarında əməl edilmir. Uzun illər Mahni və Rəqs ansamblında, Rəqs ansamblında, “Cəngi” estrada-folklor ansamblında, hətta mədəniyyət və ali təhsil müəssisələrinin rəqs qruplarında eyni rəqslər, suitalar və xoreoqrafik lövhələr səhnəyə çıxarılır. Halbuki, yeni rəqs quruluşları hazırlamaq üçün cəmiyyətdə, ətrafımızda, həyat və məişətdə bəs qədər mövzu var. Kifayətdir ki, xoreoqrafın həvəsi, yaradıcılıq təxəyyülü, qurub-yaratmaq eşqi, zəhmətsevərliyi olsun...

* * *

Y.Qasimov ifa etdiyi bütün rəqslərə necə deyərlər “öz möhürünü vurmuş” sənətçidir. Belə ki, çətin icra olunan texniki hərəkətlərlə, ustalığı, məharəti ilə onların hər birinə yeni rəng qatıb, zənginləşdirib, yeni məzmun gətirib. Bütün fəaliyyəti ərzində o, solist kimi həmişə diqqət mərkəzində olub, daim öz coşqun, milli ruh duyulan sənəti ilə seçilib, bəyənilib, sevilib-seçilib, rəqs sənətimizin az qala şisirtməsiz demək olar ki, sütunlarından birinə çevrilib. Yusif Qasimov 1991-ci ildən Bakı Xoreoqrafiya Məktəbinin (hazırda Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası) milli rəqs sinfində dərs deməyə dəvət olunub. Burda çalışdığı 28 il ərzində 100-dən çox rəqsə quruluş verib. Müxtəlif

illərdə onun şagirdləri on beşdən çox beynəlxalq festivalda seçilib-sayıblar. 2007-ci ildə Sloveniyanın Novo Qoritsa şəhərində Sovet İttifaqı qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin heykəlinin açılış mərasimi Yusif müəllimin tələbələrinin heç vaxt yadından çıxmaz...

* * *

Bu yazının müəllifi 1997-2001-ci illərdə Yusif Qasimovun Xoreoqrafiya Məktəbindəki sinfində, konsertmeyster olaraq onun məşqlərini və şagirdləri üçün hazırladığı rəqs quruluşlarını müşayiət edibdir. Həmin vaxt bu sənətçinin nəyə qadir olduğunu, işinin ustası kimi sənəti nə dərəcədə cani-qəlbədən sevdiyinin, peşəkarlığının, bir pedaqoq kimi səriştəsinin şahidi olmuşam. Yusif müəllim həmin yetirmələrini Dövlət Rəqs ansamblına gətirir, necə deyərlər, onların başı üstündə nanə yarpağı kimi əsirdi. Hazırda həmin ansamblın tərkibində Y.Qasimovun yetirmələri çoxdur. Ansamblın hazırkı bədii rəhbəri, baş baletmeysteri və solisti xalq artisti Rüşət Xəlilzadə də vaxtilə →

Yusif müəllimin sinfini bitirib. Odur ki, onun R.Xəlilzadə ilə qurduğu iş, tədris prosesi, göstərdiyi hərəkətlər, istedadlı tələbəsi ilə hazırladığı solo ifalar indi də yadımdadır. Sözümlə canı odur ki, Y.Qasimov milli rəqs sənətinin tədrisi üzrə əsl pedaqoq olaraq əvəzolunmazdır, əslində necə vardsa, bu gün də eləkdir...

YUNESKO xətti ilə Fransanın Paris, Belçikanın Brüssel şəhərində təşkil olunmuş tədbirlərdə Y.Qasimovun yetirmələri xüsusi məharət göstərmişlər. Həmin yetirmələr XIII Beynəlxalq Müsabiqədə Xorvatiya Akademiyasının tələbələri ilə birgə çıxış etdilər. Bu müsabiqələrin on ikisində Yusif müəllimin tələbələri qaliblər sırasındaydı. 2016-cı ildə Fransada təşkil olunan müsabiqədə də bizimkilər qalib sayılmış və Yusif Qasimovun şəxsən özü Fransa Senatının medalına layiq görülmüşdür. Xoreoqrafiya məktəbində dərs dediyi müddətdə tələbələrindən səkkizi fəxri ad, dördü isə Prezident mükafatçısıdır.

Y.Qasimovun özü isə 2008-ci ildən Prezident mükafatı almaqdadır.

* * *

- İfaçılıq fəaliyyətinizdə, “Yallı”larda daim ifalarınız, böyük uğurlarınız olub, bəs pedaqoji sahədə necə?

- Xocalı faciəsinin ildönümü üçün BXA-da 50 dəqiqəlik kompozisiyanı bir həftəyə hazırladım, baxımlı və olduqca təsirli alındı. Müxtəlif kurslarda, bakalavr pilləsində təhsil alan ən istedadlı tələbələri toplayıb gərgin işlədim. Xocalı dəhşətlərini kompozisiya biçimində rəqsin diliylə çatdırma bildim.

gözəllik yaradırdı. Müşayiətdə qoşa zurna, çomaq-çubuqla çalınan nağara və davuldan istifadə etdik. Bu, əlbəttə, rəqsin bir daha qədirlməsinə təsadüf edən və möhtəşəmliyini artırır. Çox maraqlı bir iş alınmışdı. Bu klip Mədəniyyət Nazirliyinin xətti ilə çəkilib və 2018-ci ildə vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın YUNESKO-dakı çıxışlarının birində nümayiş etdirilib.

* * *

Yazımızın qəhrəmanı, dediyimiz kimi pedaqoji sahədə də yüksək nailiyyətlər əldə edib və maraqlı rəqs quruluşları hazırlayıb. Biz yalnız onlardan bir sıra neçəsi barədə danışdıq. Təsadüfi deyil ki, Y.Qasimov hazırda Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının milli rəqs kafedrasında baş müəllim vəzifəsində çalışmaqdadır.

Y.Qasimovun ömür-gün yoldaşı Səbinə xanım da onunla yalnız Dövlət Rəqs Ansamblında deyil, həm də Xoreoqrafiya Məktəbində də birlikdə çalışıb və elə indinin özündə də gənc rəqqasları yetişdirməkdə israrlıdır.

